

تعداد صفحه: ۳		تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	پایه: دوازدهم انسانی	سوالات درس: فنون ۳								
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه		طراح سوال: ناهیدمحمدزاده	دبیرستان: خدیجه کبری (س)	نام و نام خانوادگی:								
تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴نمره)												
۱.۵	<p>۱ جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید.</p> <p>الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های بود.</p> <p>ب) در دوره بیداری، ادبیات برای آنکه بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان را برگزید.</p> <p>پ) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور..... در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.</p> <p>ت) توجه به قالب‌های و در شعر ملک‌الشعرا بهار و ادیب‌الممالک فراهانی بیشتر است.</p> <p>ث) گرایش شاعران دوره بیداری به قالب‌های کم‌کاربرد مانند مستزاد و چهارپاره زمینه را برای ظهور..... فراهم کرد.</p>											
۰.۷۵	<p>۲ درست یا نادرست بودن هر عبارت را مشخص کنید.</p> <p>الف) نگرش شاعران دوره بیداری از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی تغییر کرد.</p> <p>ب) بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان توجه به مردم بود.</p> <p>پ) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.</p>											
۰.۵	<p>۳ هر یک از تعاریف زیر کدام شاعر یا نویسنده را معرفی می‌کند؟</p> <p>الف) پرجمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر بازگشت:</p> <p>ب) شاعر وطنی و از موسیقی‌دانان بزرگ مشروطیت:</p>											
۰.۷۵	<p>۴ هر اثر را به پدیدآورنده آن وصل کنید.</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>پدیدآوردگان</th> <th>آثار</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>قائم مقام فراهانی</td> <td>ایده‌آل (سه تابلوی مریم)</td> </tr> <tr> <td>میرزاده عشقی</td> <td>تاریخ بیداری ایرانیان</td> </tr> <tr> <td>ناظم‌الاسلام کرمانی</td> <td>منشآت</td> </tr> </tbody> </table>				پدیدآوردگان	آثار	قائم مقام فراهانی	ایده‌آل (سه تابلوی مریم)	میرزاده عشقی	تاریخ بیداری ایرانیان	ناظم‌الاسلام کرمانی	منشآت
پدیدآوردگان	آثار											
قائم مقام فراهانی	ایده‌آل (سه تابلوی مریم)											
میرزاده عشقی	تاریخ بیداری ایرانیان											
ناظم‌الاسلام کرمانی	منشآت											
۰.۵	<p>۵ کدام عوامل باعث کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری است؟ یک مورد را بنویسید.</p>											
زیبایی‌شناسی (۶ نمره)												
۱	<p>۶ در کدام بیت آرایه "تناقض" وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.</p> <p>الف) عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پری‌چهره عین درمان است</p> <p>ب) گفתי به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا بنشینم و برخیزم</p>											
۱.۵	<p>۷ لف و نشر را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.</p> <p>الف) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می‌ریزد آن زر می‌زند</p> <p>ب) ای نور چشم مستان در عین انتظارم / چنگی حزین و جامی بنواز یا بگردان</p>											
۰.۵	<p>۸ بیت زیر به کدام موضوع تلمیح دارد؟</p> <p>گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد</p>											

۹	آرایه های (تلمیح و تضمین) را بیابید دلیل خود را برای هر آرایه بنویسید. الف) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش "بوی جوی مولیان آید همی" حافظ ب) یارب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل حافظ
۱۰	در بیت زیر دو شبکه مراعات نظیر بیابید. چون در این میدان نداری دست و پایی همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار
۱۱	دو آرایه در بیت زیر بیابید و بنویسید. ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی بر کند / چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور
۱۲	آرایه های کدام گزینه همگی در بیت زیر موجودند؟ دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست الف) تناقض، تناسب، ب) تناسب، تلمیح، ج) تلمیح، لف ونشر مرتب د) تلمیح، لف ونشر مشوش
موسیقی شعر (۶ نمره)	
۱۳	مصوت بلند "ی" در کدام کلمه همیشه کوتاه است؟ الف) آزادگی ب) زانوی ادب ج) ساحل دل د) نیازمندان
۱۴	وزن همسان تک پایه ای، همسان دولختی و ناهمسان را مشخص کنید. الف) دایم گل این بستان شاداب نمی ماند / دریاب ضعیفان را در وقت توانایی ب) بر سر آنم که گر ز دست بر آید / دست به کاری زخم که غصه سر آید پ) کنون گر به دریا چو ماهی شوی / و یا همچو شب در سیاهی شوی
۱۵	برای بیت زیر کدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟ تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف دلیل:
۱۶	تقطیع کلمات زیر به صورتی که بین کمانک آمده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) آرزویی (_ U U _) ب) سراپرده (_ _ U)
۱۷	پایه های آوایی بیت زیر را به دو شکل برش بزنید و هر دو وزن آن را بنویسید. ما آبروی فقر و قناعت نمی بریم / با پادشه بگوی که روزی مقدر است

تعداد صفحه: ۳	تاریخ: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰	پایه: دوازدهم انسانی	سوالات درس: فنون ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	طراح سوال: ناهید محمدزاده	دبیرستان: خدیجه کبری	نام و نام خانوادگی:
ادامه موسیقی شعر (۶ نمره)			
۱	۱۸	پس از تقطیع هجایی بیت زیر اختیارات شاعری به کار رفته در آن را مشخص کنید. همه شب نهاده‌ام سر، چو سگان بر آستانت / که رقیب در نیاید به بهانه‌ی گدایی	اختیار شاعری: اختیار شاعری:
۰.۲۵	۱۹	مصوت بلند در کدام گزینه نمی تواند کوتاه شود؟ الف) بانوی شعر (ب) آهوی وحشی (ج) بوی مهربانی (د) سوی دشت	
تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)			
۰.۵	۲۰	یک ویژگی "فکری" شعر دوره بیداری در این بیت از عارف قزوینی بیابید. از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده	
۰.۵	۲۱	با توجه به واژه "اخگر" در بیت زیر از ملک‌الشعرا بهار، کدام ویژگی زبانی شعر دوره بیداری دیده می‌شود. بشکن در دوزخ و برون ریز / بادافره کفر کافری چند	
۱	۲۲	دو ویژگی ادبی شعر زیر را بنویسید. غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم / مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم	
۱	۲۳	متن زیر را از کتاب "چرند و پرند" دهخدا از نظر ویژگی های زبانی دوره بیداری بررسی نمایید. (دو ویژگی) "باری چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا مارا به این کار واداشت. حال که می‌بیند آن روی کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته، تا یک فراش قرمز پوش می‌بیند، دلش می‌تپد. تایک ژاندارم به چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد. می‌گوید: امان از همنشین بد!"	
۱	۲۴	در شعر زیر از فرخی یزدی دو ویژگی فکری دوره بیداری را بیابید و بنویسید. آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی در محیط استبداد ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین / می‌توان تو را گفتن پیشوای آزادی فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل / دل نثار استقلال جان فدای آزادی	
نامتان در دفتر گیتی بلند آوازه باد!			

نام:
نام خانوادگی:
سؤال درس: علوم و فنون ۳
تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۰

به نام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه بر نگذرد
اداره کل آموزش و پرورش استان فارس
کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان لامرد
دبیرستان

نوبت امتحانی: دی ماه ۱۴۰۱
پایه: دوازدهم
ساعت شروع: ۸ صبح
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

الف- تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)

۱/۵	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های <u>تاریخی</u> بود. ب) در دوره بیداری، ادبیات برای آنکه بتواند با توده مردم ارتباط برقرار کند، زبان <u>محاوره</u> را برگزید. پ) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور <u>داوری بی‌سوم شخص</u> در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است. ت) توجه به قالب‌های <u>قصیده</u> و <u>مثنوی</u> در شعر ملک‌الشعرا بهار و ادیب‌الممالک فراهانی بیشتر است. ث) گرایش شاعران دوره بیداری به قالب‌های کم‌کاربرد مانند مستزاد و چهارپاره زمینه را برای ظهور <u>شعر نو</u> فراهم کرد.	۱								
۱/۷۵	درست یا نادرست بودن هر عبارت را مشخص کنید. الف) نگرش شاعران دوره بیداری از جزئی‌نگری و عینیت‌گرایی به کلی‌نگری و ذهنیت‌گرایی تغییر کرد. درست / نادرست ب) بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان توجه به مردم بود. درست / نادرست پ) فرخی یزدی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود. درست / نادرست	۲								
۱/۵	هر یک از تعاریف زیر کدام شاعر یا نویسنده را معرفی می‌کند؟ الف) پرچمدار بازگشت ادبی و شاخص‌ترین شاعر بازگشت: <u>فتحعلی خان صیبا کاشانی</u> ب) شاعر وطنی و از موسیقی‌دانان بزرگ مشروطیت: <u>عارف قزوینی</u>	۳								
۱/۷۵	هر اثر را به پدیدآورنده آن وصل کنید. <table border="1"><tr><td>آثار</td><td>پدیدآورندگان</td></tr><tr><td>ایده آل (سه تابلوی مریم)</td><td>قائم مقام فراهانی</td></tr><tr><td>تاریخ بیداری ایرانیان</td><td>میرزاده عشقی</td></tr><tr><td>منشآت</td><td>ناظم الاسلام کرمانی</td></tr></table>	آثار	پدیدآورندگان	ایده آل (سه تابلوی مریم)	قائم مقام فراهانی	تاریخ بیداری ایرانیان	میرزاده عشقی	منشآت	ناظم الاسلام کرمانی	۴
آثار	پدیدآورندگان									
ایده آل (سه تابلوی مریم)	قائم مقام فراهانی									
تاریخ بیداری ایرانیان	میرزاده عشقی									
منشآت	ناظم الاسلام کرمانی									
۱/۵	یکی از عوامل کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره بیداری را بنویسید. ۱. اغلب شاعران صرفاً به <u>مکتب‌گرایی</u> داشتند. ۲. برخی شاعران <u>تسلط کلامی بر ادب</u> سخن‌نویسانند. ۳. شاعران <u>ناآشنا</u> بودند به <u>سبک شعر</u> سراننده.	۵								
ب- زیبایی‌شناسی (۶ نمره)										
۱/۵	بیت زیر به کدام موضوع تلمیح دارد؟ گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند / جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد <u>داستان [بردار کردن] حسین بن منصور حلاج</u>	۶								

	در کدام بیت آرایه "تناقض" وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.	
۷	الف) عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پری چهره عین درمان است ب) گفتی به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا بنشینم و برخیزم [و یا هر منجم مناسب بنویس]	
۸	در هر بیت لفها و نشرها را مشخص کنید و نوع آن را تعیین کنید. الف) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می ریزد آن زر می زند ب) ای نور چشم مستان در عین انتظارم / چنگی حزین و جامی بنواز یا بگردان	۱/۵
۹	آرایه های (تلمیح و تضمین) را بیابید و دلیل خود را درباره هر آرایه بنویسید. الف) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی حافظ ب) یارب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل حافظ	۱
۱۰	در بیت زیر دو شبکه مراعات نظیر بیابید. چون در این میدان نداری دست و پای همچو گوی / اختیار سر به زلف همچو چوگانش گذار	۱
۱۱	دو آرایه در بیت زیر بیابید و بنویسید. ای دل از سیل فنا بنیاد هستی بر کند / چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور	۱/۵
۱۲	آرایه های کدام گزینه همگی در بیت زیر موجودند؟ دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر / کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست	۱/۵
پ- موسیقی شعر (۶ نمره)		
۱۳	مصوت بلند "ی" در کدام کلمه همیشه کوتاه است؟ الف) آزادگی (ب) زانوی ادب (ج) ساحل دل (د) نیازمندان	۱/۲۵
۱۴	وزن همسان تک پایه ای، همسان دولختی و ناهمسان را مشخص کنید. الف) دایم گل این بستان شاداب نمی ماند / درباب ضعیفان را در وقت توانایی همسا دولختی ب) بر سر آنم که گر ز دست برآید / دست به کاری زخم که غصه سرآید پ) کنون گر به دریا چو ماهی شوی / و یا همچو شب در سیاهی شوی	۱/۲۵

نام و نام خانوادگی:	
۱۵	<p>برای بیت زیر کدام وزن ترجیح دارد؟ چرا؟</p> <p>تارفت مرا از نظر آن چشم جهان بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه رفت</p> <p>الف) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن (ب) مستفعل مستفعل مستفعل مستف</p> <p>دلیل: <i>وزن هجستان برنا هجستان ترجیح دارد.</i></p>
۱۵	<p>تقطیع کلمات زیر به صورتی که بین کمانک آمده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟</p> <p>الف) آرزویی (_ U U) <i>کوتاه تلفظ کردن شعر بلند</i> (ب) سراپرده (U _ _) <i>بلند تلفظ کردن شعر کوتاه</i></p>
۲۱۵	<p>بیت زیر را تقطیع کنید، پایه‌های آوایی را به دو شکل برش بزنید و هر دو وزن آن را بنویسید.</p> <p>ما آبروی فقر و قناعت نمی‌بریم / با پادشه بگوی که روزی مقدر است</p> <p><i>ما آ ب ر و ی ف ق ر و ق ن ع ا ت ن ی م ب ر ی م ۰۵</i> <i>ب ا پ ا د ش ه ب گ و ی ک ر و ی ک م ق د ر ز ی م ۰۵</i> <i>۰۵ - U - U - - U U - U - U - ۰۵</i></p> <p><i>مفعول مفاعیل مفاعیل مفاعیل ۰۵</i> <i>مستعلن مفاعیل مستعلن مثل ۰۵</i></p>
۱	<p>پس از تقطیع هجایی بیت زیر اختیارات شاعری به کار رفته در آن را مشخص کنید.</p> <p>همه شب نهاده‌ام سر، چو سگان بر آستانت / که رقیب در نیاید به بهانه گدایی</p> <p>اختیار شاعری: <i>بلند تلفظ کردن صورت کوتاه (کسره ایضاً نه) در هجای ۱۳ مصراع دوم</i></p> <p>اختیار شاعری: <i>کوتاه تلفظ کردن صورت بلند در هجای ۱۳ مصراع اول</i></p>
۱۲۵	<p>مصوت بلند در کدام گزینه نمی تواند کوتاه شود؟</p> <p>الف) بانوی شعر (ب) آهوی وحشی (ج) بوی مهربانی (د) سوی دشت</p>
ت- تحلیل نظم و لکر (۴ نمره)	
۱۵	<p>یک ویژگی "فکری" شعر دوره بیداری در این بیت از عارف قزوینی بیابید.</p> <p>از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده</p> <p><i>مضمین وطن، سوسی و لکن</i></p>
۱۵	<p>در بیت زیر از ملک الشعرا بهار، کدام ویژگی زبانی شعر دوره بیداری دیده می شود؟</p> <p>بشکن در دوزخ و برون ریز / بادافره کفر کافری چند</p> <p><i>توصیه وارگان کهن</i></p>
۱	<p>دو ویژگی ادبی شعر زیر را بنویسید.</p> <p>غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم</p> <p>گشت از برق تو ظاهر نور ایمان ای قلم / مشکلات خلق گردد از تو آسان ای قلم</p>

۱. نرسیدن وزن شعر ۲. مشخص کردن ردیف در بیت

۳. مشخص کردن آرایش های موجود در شعر [تسبیح، استعاره، تشبیه، تناسب، مجاز]

۱	<p>متن زیر را از کتاب "چزند و پرند" دهخدا از نظر ویژگی های زبانی دوره بیداری بررسی نمایید. (دو ویژگی)</p> <p>"باری چه دردسر بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا مارا به این کار واداشت. حال که می بیند آن روی کار بالاست ، دست و پایش را گم کرده ، تمام آن حرف ها یادش رفته، تا یک فراش قرمز پوش می بیند، دلش می تپد. تا یک ژاندارم به چشمش می افتد، رنگش می پرد. هی می گوید: امان از همنشین بدا"</p> <p>۱. ورود لغات غربی به شعر ۲. هم آهنگی ساختار کلام با طبیعت زبان ۳. سازه ، آهنگ ، عامیانه ۴. ...</p>	۲۳
۱	<p>در شعر زیر از فرخی یزدی دو ویژگی فکری دوره بیداری را بیابید و بنویسید.</p> <p>آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی / دست خود ز جان شستم از برای آزادی در محیط استبداد ماهرانه در جنگ است / ناخدای استبداد با خدای آزادی دامن محبت را گر کنی ز خون رنگین / می توان تو را گفتن پیشوای آزادی فرخی ز جان و دل می کند در این محفل / دل نثار استقلال جان فدای آزادی</p> <p>۱. مفهوم آزادی ۲. مبارزه با استبداد ۳. استقلال طلبی ۴. جان فشان در راه وطن ۵. هر مفهومی دیگر که متناسب با شعر دوره بیداری است!</p>	۲۴
<p>نامتان در دفتر گیتی بلند آوازه بادا</p>		